

**ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ТОРГІВЛІ
МИСЛИВСЬКОЮ ТА РИБАЛЬСЬКОЮ ПРОДУКЦІЄЮ У
ГАЛИЧИНІ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ.:
ВЕТЕРИНАРНИЙ АСПЕКТ**

Дробот І.О., д-р наук з держ. упр., професор,
Львівський регіональний інститут державного управління НАДУ
при Президентіві України, м. Львів, Україна

Проців О. Р., канд. наук з держ.упр.,
Головний спеціаліст Івано-Франківського обласного управління
лісового та мисливського господарства, м. Івано-Франківськ, Україна

Розглядаються ветеринарні аспекти державного управління при торгівлі мисливською та рибальською продукцією у Галичині ХІХ – початку ХХ ст. Досліджується вплив законодавчих актів Галичини та Другої Речі Посполитої в частині торгівлі мисливською та рибальською продукцією, що мали визначальний вплив на споживання якісних продуктів на внутрішньому ринку. Висвітлено міжнародні договори між Австро-Угорською імперією та країнами Європи, які врегульовували питання якості та безпечності мисливської та рибальської продукції. Встановлено, що досвід європейських країн застосовувався також у Галичині. Проаналізовано діяльність органів державної виконавчої влади, місцевого самоврядування, громадських організацій, організацій, що займались торгівлею в частині правозастосування ветеринарної складової. Проілюстровано тогочасну наукову літературу, що висвітлювала проблеми якості харчової мисливської продукції. Проаналізовано роль Львівської ветеринарної академії, рільничої академії у Дублянах в організації методичного та практичного забезпечення ветеринарного нагляду у Галичині.

Ключові слова: Галичина, торгівля, мисливські тварини, державне регулювання, ветеринарія, рибальство.

Постановка проблеми у загальному вигляді. На цей час в Україні механізм державного регулювання ветеринарного обслуговування мисливських видів тварин потребує вдосконалення. Дослідження зазначеної проблеми в історичному контексті дасть змогу врахувати місцеві особливості у вирішенні цього питання.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблему правового регулювання ветеринарних аспектів у мисливському та рибальському господарстві Галичини досліджуваного періоду висвітлювали у стенографічних матеріалах Галицького сейму, журналах («Ловець», «Ловець польський», «Окульник»), календарях громадських організацій, адміністративних кодексах Галичини.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета дослідження – дослідити ветеринарні аспекти державного управління при торгівлі мисливською та рибальською продукцією у Галичині XIX – початку XX ст.

Для досягнення поставленої мети потрібно вирішити такі завдання:

- провести аналіз чинних нормативно-правових актів Галичини, що врегульовували питання ветеринарії при торгівлі мисливською та рибальською продукцією у Галичині;
- проаналізувати практику правозастосування органами державної влади, місцевого самоврядування та громадськими організаціями у лікуванні та профілактиці захворювань дичини.

Виклад основного матеріалу дослідження. Поряд із здоров'ям мисливських видів тварин, риби, мисливських собак основним завданням ветеринарії у галузі мисливського господарства є проведення ветеринарно-санітарного обстеження мисливської продукції з метою уникнення захворювання людей, можливих при споживанні неякісної м'ясної продукції.

Як свідчить аналіз правової бази Австрії, юрисдикція якої поширювалась й на Галичину початку XIX ст., органи державної влади врегульовували питання санітарного нагляду за продуктами полювання. Так, цісарський декрет Австрії від 8 серпня 1807 року забороняв продавати отруйні речовини, придатні для отруєння риби. У цьому ж декреті відмічалось, що риба, добута за допомогою отрути, є шкідливою для людського організму.

Відповідно до декрету найвищої канцелярії Австрії від 23 серпня 1810 року застосовувався також своєрідний механізм контролю за якістю продуктів рибальства. Через відсутність на той час дієвих засобів контролю за свіжістю м'яса раків та слимаків їх дозволяли продавати лише живими.

Під час парування якість добутої продукції дичини погіршується. Саме тому відповідно до Розпорядження Галицького намісництва від 21 березня 1854 р. до L 6241 було заборонено реалізацію дичини та збір яєць у певні періоди року. Зокрема, зайців дозволяли реалізовувати від 1 серпня до кінця лютого, оленів – від 1 червня до кінця листопада, козуль – від 1 червня до кінця січня, кабанів – від 1 липня до кінця січня, глухарів, тетеруків, рябчиків і куріпок – лише від 1 серпня до кінця березня наступного року. На іншу дичину це розпорядження не поширювалось. Відзначалось, що дичину, яка продається у недозволеній час, слід знищити, а торгівців – оштрафувати. Дичина, яку продають на ринках у дозволеній час, має бути засвідчена відповідною довідкою, виданою керівництвом гміни, на якій її добуто [1].

Торгівлю дичиною гальмував також страх перед завозом епізоотичних хвороб [2]. Це питання регулювало законодавство, а саме: контроль за якістю мисливської продукції при експортно-імпортних операціях Австро-Угорської монархії. Зокрема, Розпорядження Намісництва Галичини від 23 вересня 1906 року L. 117.704 щодо ветеринарної конвенції, укладеної між Австро-Угорщиною і Швейцарією, визначало, що вся м'ясна продукція, що ввозиться на територію Галичини із Швейцарії і вивозиться на територію Швейцарії, має проходити ветеринарно-санітарну експертизу [3].

Окремі вимоги щодо якості мисливської продукції встановлювались й у Королівстві Польському. В інструкції для державної лісової служби були встановлені вимоги, що дичину, яку поставлятимуть у Варшаву, слід випотрошити, вимити і лише після цього проштампувати державним знаком (печаткою). Для запобігання псування дрібної дичини та пернатих слід було їх укладати в дерев'яні коробки. За невиконання цих вимог та при постачанні зіпсованої мисливської продукції на ринок збитки покривав керівник лісового департаменту, який не виконав розпорядження [4]. Також

відповідно до ветеринарного законодавства від 1902 року щодо боротьби зі сказом у Царстві Польському було заборонено протягом 60 днів реалізовувати тварин, які б мали найменші симптоми сказу [5]. Вважалося, що споживання зіпсованого м'яса призводило до інфекційних захворювань, зокрема, сказу. Так, інструкція про профілактику сказу серед тварин та людей, затверджена розпорядженням Міністерства рільництва Австрії від 26 травня 1854 року, визначала, що тварини хворіють на сказ через поїдання несвіжого м'яса, хоча й Луї Пастер це твердження не підтвердив і його твердження дотримуються сучасна наука [6].

Відповідно до Закону від 6 серпня 1909 року «Про профілактику інфекційних захворювань серед тварин» з дичини, з підозрою на загибель через інфекційне захворювання взагалі заборонялось знімати шкіру і її реалізовувати (Стаття 33) [7].

Львівська поштова дирекція зверталась до користувачів пошти, що у випадку надсилання м'яса дичини необхідно його добре запакувати, щоб не пошкодити інші посилки, а також зазначати, що товар підлягає псуванню [8].

Тогочасні дослідники звертали увагу на те, що оцінка продукції з дичини вимагає іншого підходу, ніж продукція із свійських тварин. Зокрема, граф Владислав Спауста вважав, що дичину гірше купують через її зовнішній вигляд, їй важче конкурувати з м'ясом свійських тварин: «Мисливці добули дичину після полювання скидають на віз. Там кров стікає на інших тварин. Волосини чи пір'я засмічують м'ясо. Дичину, як правило, одразу не обробляють, тому вона втрачає свою якість. Особливо це стосується полювань у теплу погоду – наприклад, полювання на риковищах на оленя» [9].

Але з розвитком науково-технічного прогресу проблема товарного виду дичини почала ефективно вирішуватись. Мисливська преса (1911) відзначала, що необхідно використовувати позитивний досвід Чехії та Франції, де на ринку використовували великі холодильники [10], а також Німеччини, так як німці особливо вимогливі щодо якості добутої дичини. Зокрема, при транспортуванні фазанів, куріпок вони тушки цілими транспортують у підвішеному стані, а зайців і козуль перевозять у випотрошеному вигляді [11].

У підручнику В. Дзеровича (1898 р.) власникам мисливських господарств вказувалось, щоб вони реалізовували продукцію з дичини, яку застрілили, а не відловили за допомогою сілець (задушену). Покупцям дичини автор радив, щоб вони звертали на це увагу. Він вказував, що коли дичина застрелена, то після пострілу утворюється рана, краї якої є темно-червоного кольору, і з цього отвору при натисканні біжить кров [12].

Як свідчить практика правозастосування у частині ветеринарно-санітарного контролю за продукцією мисливства, органи державної влади мали низку проблем через низький моральний рівень тогочасного населення. Так, споживачі мисливської продукції скаржились, що через великі сніги у мисливському сезоні 1906-1907р. загинуло багато козуль, а недобросовісні торгівці скуповували у селян загиблих замерзлих тварини і реалізовували їх на ринку Львова. Сприяла цьому бездіяльність чиновників Львівського магістрату, які мусили контролювати якість продукції [13].

На цей час ветеринарно-санітарні вимоги щодо контролю за якістю добутої дичини існують як на міжнародному, так і на державному рівні. Зокрема, «Директива про дичину», що діє на території Європейського Союзу, визначає, що окремо взяті держави Європейського Союзу при торгівлі дичиною несуть відповідальність за її якість. Визначено, що вся добута дичина має пройти ветеринарно-санітарну експертизу, а через 12 годин після добування піддатись охолодженню [14]. У національному законодавстві питання якості дичини врегульоване Законом України «Про мисливське господарство та полювання». Стаття 35 цього закону визначає, що реалізувати дичину можливо лише за умови отримання відповідного дозволу органів ветеринарної медицини [15].

Як свідчить аналіз правової бази Австрії, юрисдикція якої поширювалась й на Галичину початку XIX ст., органи державної влади велике значення надавали врегулюванню питання санітарного нагляду за продуктами рибальства. Зокрема, відповідно до Декрету найвищої канцелярії Австрії від 23 серпня 1810 року застосовано своєрідний механізм контролю за якістю продуктів рибальства. Через відсутність на той час дієвих засобів контролю за свіжістю м'яса раків та слимаків їх дозволялось продавати лише живими [16]. У 1898

році магістрат міста Кракова Розпорядженням 6932/97 заборонив продаж замороженої риби, так як морожена продукція у теплі місяці року швидко псувалась. Особи, які порушували це розпорядження, підлягали покаранню відповідно до Цісарського Патенту від 20 квітня 1854 року № 96 [17]. Для ефективнішого контролю за якістю риби під час її реалізації магістрат Кракова взагалі видав розпорядження про часткову заборону продажу неживої риби [18]. У середині XIX століття у східній Галичині було так багато раків, що через відсутність на них попиту їх палили і попіл розкидали замість гною на полях.

Для локалізації епізоотії вилов раків у Галичині зменшився [19], а Чехія на початку XX ст. на 5 років взагалі заборонила їх вилов та продаж [20]. Німеччина зобов'язала своє консульство у Львові проводити ветеринарну експертизу риби та раків, яких експортували з Галичини [21]. Крім того, щоб обмежити ввезення риби на територію Німеччини і, тим самим, лобіювати власні інтереси, німецькі рибоводи через засоби масової інформації розповсюджували недостовірну інформацію про те, що у Галичині має місце небезпечне інфекційне захворювання коропа. З іншого боку, галицькі рибалки звертали увагу, що заморожена риба, яка у великих кількостях експортувалась з Німеччини, є шкідливою для здоров'я, і її потрібно заборонити для споживання [22]. Також галицька преса повідомляла, що німецька митниця спеціально через довгу процедуру проходження контролю риби з Галичини спричиняється до псування риби, і використовуючи ветеринарний контроль, підтверджує цей факт і не допускає рибу на територію Німеччини [23].

Щоб при відправці риби поштою вона швидко не псувалось, поштові правила передбачали її спеціальну обробку: рибу слід було випотрошити та висушити [24]. Тогочасні ветеринарні інструкції передбачали для довшого зберігання риби влітку, а особливо форелі, такий спосіб: розвести 50 грамів саліцилової кислоти у 300 грамах спирту, змазати добре грубий пакувальний папір, висушити його і замотати ним рибу. Риба таким чином зберігається набагато довше [25]. Також наголошували, що риба, яка задихнулась, швидше псується [26]. Органи державної влади вживали заходи по виконання чинного законодавства у галузі ветеринарії. Зокрема, лише за 1880 рік у Відні на ринках було конфісковано 1429 кілограм риби, 14887

штук раків, 43 туші козуль, 161 кілограм дичини, 97 диких птахів, так як вони не пройшли ветеринарного контролю і були визнаними шкідливими для здоров'я [27]. «Окульник» відзначав, що у Кракові 6 червня 1902 р. були конфісковані зіпсовані карпи у торговця з площі Казимира. Часопис застерігав потенційних покупців, що вони ризикують здоров'ям при купівлі зіпсованої риби [28]. Також Краківське рибальське товариство звернулось до Краківського магістрату з вимогою встановити посаду торгового комісара з повноваженнями перевірки свіжості риби та всієї рибної продукції на ринку. Більше того, зіпсовану рибу слід було конфіскувати та знищити, провівши роз'яснювальну роботу [29].

Органи державної влади вживали заходи для ефективного контролю за рибною продукцією. Зокрема, відповідно до Розпорядження Галицького намісництва від 25 квітня 1899 року L.24.768/99 необхідно було організувати лабораторії, що могли б добросовісно проводити аналіз продуктів харчування. З цією метою у Кракові були організовані спеціальні чотиримісячні курси для підготовки інспекторів з контролю за якістю харчових продуктів. Серед іншого на цих курсах вивчали методологію аналізу худоби, дичини, риби та діагностику трихінельозу [30].

Відповідно до розпорядження Міністерства внутрішніх справ за погодженням з Міністерством релігії і освіти і Міністерством рільництва від 25 травня 1908 року «Про організацію наукових курсів з метою навчання контролюючих органів щодо перевірки продуктів харчування» у Кракові для підготовки осіб за контролем якості м'яса були організовані шеститижневі курси, вартість навчання становила 50 крон, і такі курси мали відбуватись щороку [31].

Питання розведення та діагностики риби вивчали на курсах у рільничій академії у Дублянах з 1891 року. Курси тривали 20 годин на рік [32]. Лекції читав доктор Мар'ян Раціборський [33], інженер Тадеуш Розвадовський [34].

Проблеми із захворюванням риби в Австрійській імперії спонукали до вирішення цього питання. Зокрема, у Львівській ветеринарній академії у 1904 році почав працювати лікар ветеринарної медицини – доктор Станіслав Фібих. За поданням Міністерства освіти Австрії йому було виділено спеціальну стипендію для вивчення

захворювання риб у Мюнхені, де була спеціалізована кафедра. Варто відмітити, що до того часу у всій Галичині не було жодного науковця, який би міг дати відповідні поради у лікуванні риб.

Для ширшого ознайомлення населення щодо ветеринарних аспектів розведення риби часопис «Окулярник» регулярно публікував поради ветеринарного лікаря щодо ветеринарного нагляду [35]. З першого вересня 1904 року ректор Львівської ветеринарної академії відкриває клініку (м. Львів, вул. Личаківська 11) з надання консультацій щодо розведення риби та її лікування. Для проведення аналізу хвору рибу слід було направляти живою, у декількох екземплярах, так як заразні захворювання найкраще виявляти у живій рибі. Відбір хворої риби потрібно було проводити ввечері: кожную рибу слід було окремо загорнути в тирсу. Необхідно було додати супровідний лист з наступною інформацією: з якого числа і як довго хворіє риба; властивості води (джерела, ставка, річки), індекс чистоти води; інформацію про забрудненість води і чим вона забруднена; симптоми хворої риби і способи догляду за нею; чи було таке захворювання у господарстві попередньо. Крім того, за дослідження необхідно було сплатити кошти.

За сумлінну роботу та знання колегія професорів ветеринарної академії у Львові призначила доктора Станіслава Фібіха доцентом кафедри з розведення риби і її захворювань. Міністр освіти Австрії своїм Рескриптом від 28 березня 1905 р. L. 9683 затвердив це рішення колегії професорів. Тож на території Галичини у 1905 році розпочала свою роботу перша кафедра, яка займалась проблемами розведення та лікування риби [36].

Всього станом на 1904 рік у Галичині діяло три ветеринарні клініки з надання допомоги при захворюванні риби – у Кракові, Мальці та Львові [37].

Отже, ветеринарний нагляд за торгівлею рибною та мисливською продукцією у Галичині досліджуваного періоду полягав у встановленні карантинних заходів при експорті та імпорті риби та раків, експертизі рибної продукції на ринках, способах транспортування, забороні застосування отруйних речовин при добуванні дичини для харчових цілей. Велику роль відігравали розвинута мережа ветеринарних лабораторій та пропаганда основ

illustrated. The role of the Lviv Veterinary Academy and the Irrigation Academy in Dublyany in the organization of methodical and practical provision of veterinary supervision in Galicia was analyzed.

Keywords: *Galicia, trade, hunting animals, state regulation, veterinary, fishing.*

References

1. Zbiór ustaw administracyjnych w Królestwie Galicyi i Lodome-ryi z Wielkim Księstwem Krakowskim obowiązujących do użytku organów c.k. władz rządowych i władz autonomicznych. [A collection of administrative laws in the Kingdom of Galicia and Lodomeeria with the Grand Duchy of Krakow in force for the use of organs, c.k. governmental authorities and autonomous authorities], (1868). – Kraków: Uniwersytet Jagelloński. – PP.1034-1035. (in Pol.).

2. Dereziński J. (1931) Możliwości exportu żywej dziczyzny z Polski do Włoch [Possibility of exporting the live venison from Poland to Italy] // *Łowiec Polski* – No. 8. – P. 146. (in Pol.)

3. Dziennik ustaw i rozporządze krajowych dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim [Journal of laws and national ordinances for the Kingdom of Galicia and Lodomeeria along with the Grand Duchy of Krakow], (1906). – Lwów. – P. 413. (in Pol.)

4. Wydrzyński K. (1853) Przewodnik dla służby leśnej rządowej. [A guide for government forestry], Vol. 1. – Warszawa : Redakcja Sylwana. – PP. 382-397.

5. Prawodawstwo o wścieklicznie [Legislation on rabies], (1911) // *Łowiec Polski*. – No. 13. – P. 201. (in Pol.)

6. Zbiór ustaw administracyjnych w Królestwie Galicyi i Lodome-ryi z Wielkim Księstwem Krakowskim obowiązujących do użytku organów c.k. władz rządowych i władz autonomicznych [A collection of administrative laws in the Kingdom of Galicia and Lodomeeria with the Grand Duchy of Krakow in force for the use of organs, c.k. governmental authorities and autonomous authorities.], (1868) [zebrał, ułożył i wydał J.R. Kasperek. – Kraków: Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego, – Vol. II. – PP. 882-890. (in Pol.)

7. Dziennik ustaw państwa dla królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych. [Journal of state laws for kingdoms and countries represented in the council of the state], (1909). – Wiedeń. – P. 577. (in Pol.)

8. Z dyrekcji poczt i telegrafów [From the Directorate of posts and telegraphs], (1902) // *Gazeta lwowska*. – No. 286. – 14 grudnia. – P.3. (in Pol.)

9. Spausta W. (1898) Nibu drobnostki [Nibu trifles] // *Łowiec*. – No. 11. – PP. 162-163. (in Pol.)

10. Drobiazgi myśliskie [Trinkets], (1911) // *Łowiec Polski*. – No. 2. – P. 31. (in Pol.)

11. Rue de la (1883) Myśliwstwo i myśliwi we Francji, Anglii i w Niemczech [Hunting and hunters in France, England and Germany] // *Łowiec*. – No. 7. – P. 109. (in Pol.)

12. Dzerowicz W. (1898) Podręcznik prawny w sprawach lasowych, polowych, łowieckich i o rybołówstwie [A legal guide on random, field, hunting and fisheries]. – Lwów : Gubrynowicz i Schmidt. – P. 33. (in Pol.)

13. Piotrowski W. C. (1907) Kronika [Chronicle] // *Łowiec*. – No. 6. – P. 70. (in Pol.)

14. Stec R. (2008) Łowiectwo w prawie europejskim. [Hunting in European law]. – Warszawa: Oficyna wydawnicza ASPRA-JR. – P. 129. (in Pol.)

15. Pro my`sly`vs`ke gospodarstvo ta polyuvannya : Zakon Ukrainy` (2000) (zi zminamy` i dopovnennyamy`) [Elektronny`j resurs]. – Rezhym dostupu : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1478-14>. (in Ukr.)

16. Zbiór ustaw administracyjnych w Królestwie Galicji i Lodomerji z Wielkim Księstwem Krakowskim obowiązujących do użytku organów c.k. władz rządowych i władz autonomicznych [A collection of administrative laws in the Kingdom of Galicia and Lodomeeria with the Grand Duchy of Krakow in force for the use of organs, c.k. governmental authorities and autonomous authorities], (1868) / zebrał, ułożył i wydał J.R. Kasperek. – Kraków: Drukarnia uniwersytetu Jagiellońskiego. – Vol. II. – PP. 1034-1035. (in Pol.)

17. Zakaz sprzedawania ryb zamrożonych [Prohibition of selling the frozen fish], (1898) // *Okólnik*. – No. 33. P.5. (in Pol.)

18. Przedaż ryb nieżywych. [Sale of live fish], (1903) // Okólnik. – No. 64. – P. 127. (in Pol.)
19. Wiadomości statystyczne o stosunkach krajowych. [Statistical news about domestic relations], (1898). – Lwów. – Vol. XVII, zeszyt I. – P. 59. (in Pol.)
20. Zakaz łowienia raków w Czechach [No fishing for crayfish in the Czech Republic], (1908) // Okólnik. – No. 101. – P.241. (in Pol.)
21. Traktaty handlowe [Trade treaties], (1900) // Okólnik. – No. 46. – P. 5. (in Pol.)
22. Cło od ryb [Duty from fish], (1901) // Okólnik. – No. 52. – P.121. (in Pol.)
23. Cło od ryb [Duty from fish], (1901) // Okólnik. – No. 55. – P. 232. (in Pol.)
24. Przesyłka ryb w świeżym stanie. [Shipment of fish], (1893) // Okólnik. – No. 7. – P. 62. (in Pol.)
25. Przesyłka ryb [Shipment of fish], (1893) // Okólnik. – No. 8. – P. 52. (in Pol.)
26. Wpływ sposobu zabicia ryby na jej rozkład [The effect of the method of killing a fish on its decomposition], (1900) // Okólnik. – No. 44. – P. 33. (in Pol.)
27. Na targowicach wiedeńskich [At the Viennese marketplace], (1881) // Gazeta lwowska. – No. 39. – P. 3. (in Pol.)
28. Zepsute ryby [Broken fish], (1902) // Okólnik. – No. 59. – P. 173. (in Pol.)
29. Sprzedaż nieświeżych ryb [The sale of non-fresh fish], (1903) // Okólnik. – No. 59. – P. 64. (in Pol.)
30. Alegaty do sprawozdań stenograficznych piątej sesji siódmego periodu Sejmu Krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskiem z roku 1899/900 przytem index tych alegatów od 1 do 226. [Vouchers for stenographic reports of the fifth Session of the seventh period of the Sejm of the Kingdom of Galicia and Lodomeeria with the Grand Duchy of Krakow from 1899/900, and the index of these vouchers from 1 to 226], (1900). – Lwów. – PP. 35-36. (in Pol.)
31. Dziennik ustaw państwa dla królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych. [Journal of the state laws for kingdoms and countries represented in the council of the state], (1908): Wiedeń. – P. 568. (in Pol.)

32. W sprawie nauki rybactwa w kraj. szkołach rolniczych. [On the science of fishing in the country agricultural schools.], (1911) // *Okólnik*. – No. 119. – P. 145. (in Pol.)

33. Odezwa [Appeal], (1901) // *Okólnik*. – No. 52. – P. 153. (in Pol.)

34. Wykłady o hodowli ryb w szkołach wyższych w Galicyi [Lectures on fish breeding at universities in Galicia], (1911) // *Okólnik*. – No. 117. – P. 99. (in Pol.)

35. Nauka o chorobach rybich w c.k. Akademii weterynyryi we Lwowie [Science about fish diseases in c.k. Veterinary Academy in Lviv], (1904) // *Okólnik*. – No. 71. – P. 169. (in Pol.)

36. Różne wiadomości. [Different messages], (1905) // *Okólnik*. – No. 77. – P. 187. (in Pol.)

37. Badanie chorób rybich [Examination of fish diseases], (1904) // *Okólnik*. – No. 73. – P. 366. (in Pol.)

Received: 10.07.2018.

Відомості про авторів / Information about the Authors

Дробот Ігор Олександрович: доктор наук з державного управління, професор, Львівський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. вул. Сухомлинського, 16, м. Львів-Брюховичі, 79491, Україна.

Drobot Ihor: Doctor of Science in Public Administration, professor, The Lviv regional institute of public administration, the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine. Bruchovichi str. Lviv, 79491, Ukraine.

E-mail: drobot_i@academy.lviv.ua

Проців Олег Романович: Івано-Франківське обласне управління лісового та мисливського господарства: вул. Грушевського, 31, м. Івано-Франківськ, 76018, Україна.

Protsiv Oleg Romanovich: PhD of Public Administration, Chief Specialist, Ivano-Frankivsk Regional Department of Forestry and Hunting, Ivano-Frankivsk, st. Mikhail Grushevsky, 31, 76018, Ukraine.

ORCID. 0000-0001-6692-7835

E-mail: oleg1965@meta.ua